

Dəm qazı təhlükəsi

Havaların soyuması nəticəsində əhali mənzillər isti olsun deyə qapı və pəncərələri bağlı saxlayırlar. Bu isə qaz cihazlarının istismarı zamanı tüstü bacalarının normal işləmədiyi binalarda əhali arasında dəm qazından zəhərlənmə hallarının baş verməsinə səbəb olur.

Dəm qazından zəhərlənmənin əsas səbəbləri bunlardır:

- suyu qazla qızdırılan duş və vanna otaqlarında nəfəsliklərin olmaması (duş qəbul edən şəxsi nəzarətdə saxlamaq və tez-tez maraqlanmaq vacib şərtir);

- standartı uyğun olmayan və kустar yolla hazırlanmış qızdırıcı cihazlardan istifadə edilməsi;

- yanacaq yanma üçün lazımı miqdarda havanın daxil olmaması;

- tüstü çıxarıcı boruların və tüstü bacasının yaxşı işləməməsi;

- sobanın və tüstü çəkən bacanın nasaz vəziyyətdə olması;

- sobada və borularda çatların və nasazlıqların olması.

Dəm qazından zəhərlənmə hallı həm də yanğın olduqda, sobanın qapağı erkən bağlandıqda, qarajda, qapalı məkanda avtomobil mühərriki işlədikdə, ağız bağlı kabinetdə uzun müddət qaldıqda baş verir. Mənzillərdə isə dəm qazından zəhərlənmə təhlükəsi əksər hallarda evi qızdırıcı cihazlarla qızdırarkən və ya hamam otağında baş verir. Kimyəvi adı karbon-monooksid olan dəm qazı yanacaq məhsullarının natamam yanması nəticəsində əmələ gəlir. Bu qaz iysiz və rəngsiz olduğundan hiss edil-

mir. Qapalı şəraitdə daha da təhlükəli olur. Karbon monooksid tənəffüs zamanı ağciyərlərdən qana daxil olur. Adətən oksigenlə birləşməli olan hemoglobin bu dəfə karbon monooksidə birləşməyə başlayır və karboksihemoglobin yaradır və qan artıq oksigeni daşıya bilmir. Bu proses oksigenlə birləşmədən 300 dəfə daha intensiv baş verir. İnsan oksigen çatışmazlığından boğulmağa başlayır. İnsan ürəyi bir vurmaya 200 ml-dən çox qan sərbəst etdiyindən ağciyərlərə düşən dəm qazı sayılan saniyələr ərzində bütün orqanizm boyu yayılır.

Dəm qazından zəhərlənmədən qorunmaq üçün qış mövsümünü başlanmadan əvvəl mütəxəssislər tərəfindən sobalara baxış keçirilməli, tüstü bacalarının sazlığı və işə yararlı olması yoxlanılmalı, yalnız bundan sonra cihaz istismara buraxılmalıdır.

Quraşdırılan hər bir məişət qaz qızdırıcısı standartı uyğun olmalı, onların təhlükəsizlik qurğuları daim saz vəziyyətdə olmalı və istifadəsi zamanı müəyyən olunmuş təhlükəsizlik qaydalarına tam riayət edilməlidir. Belə ki, nasaz sobalardan və tüstü borularından istifadə etmək olmaz. Havaçəkən sistem işləməli, nəfəslik açıq olmalıdır. Hamam otağında ventilyasiya borusu, qapının aşağısında dəliklər

olmalıdır. Tüstü bacaları ildə iki dəfə təmizlənməlidir. Tüstü boruları binaların dam örtüyünün xarici səthindən 70 sm yüksəklikdə olmalıdır. Sobaların korpusunda və tüstü borularında çatlar olmamalı, tüstü borularının təmizlənməsi qış mövsümünü başlanmadan əvvəl həyata keçirilməlidir.

Tüstü bacası normal işlədikdə tək dəm qazından zəhərlənmə hali deyil, həm də yanğın baş verir. Məlumdur ki, əksər hallarda otel, restoran, xəstəxana, məktəb və digər mətbəxi olan müəssisələrin tüstü bacalarında yağlı təbəqə əmələ gəlir. Bu yağlar bacaların şaquli və üfüqi kanallarında və mühərriklərin üzərində yığılır. Həmin yağlar çox yüksək yanma qabiliyyətinə malikdir. Ani qığılcım çox böyük yanğına səbəb olur və sürətlə yayılır. Yanğın zamanı bacanın içərisində temperatur 800 dərəcə C-yə qədər çatır. Bu istilik bacanın yaxınlığında olan digər yanan materialları da alovlandırır və yanğın qısa bir zamanda bütün binaya yayıla bilər.

Mənzildə soba və suqızdırıcıları quraşdırarkən mütəxəssis yerli qaz idarəsinin mütəxəssisləri ilə məsləhətləşin. Bu sahədə naşı olan insanların xidmətindən istifadə etməyin. Tüstü borusu olmayan sobaları almayın. Boru olmadıqda və otaq

mütəxəssis havalandırılmadıqda orada mütəxəssis dəm qazı yaranır. Dəm qazı ilə zəhərlənən insan əksər hallarda özü-özünə kömək edə bilmir.

Qaz cihazlarından təlimata uyğun düzgün istifadə edilməməsi səbəbindən insan itkisi və xəsarət alması ilə nəticələnən partlayış, yanğın, zəhərlənmə kimi bədbəxt hadisələrin baş verməməsi üçün aşağıdakı təhlükəsizlik qaydalarına əməl etmək vacibdir:

- Yanğın, partlayış və dəm qazından zəhərlənmə kimi fəvqəladə halların baş verməməsi üçün obyektlərdə və yaşayış sahələrində standartlara uyğun olmayan qaz cihazlarından istifadə etmək qadağandır!

- Hər bir məişət qaz cihazının təhlükəsizlik qurğuları daim saz vəziyyətdə olmalı və onlardan istifadə zamanı müəyyən edilmiş təhlükəsizlik qaydalarına tam riayət edilməlidir!

- Müəyyən məqsədlər üçün qaz cihazlarından qurğu və aqre-qatların, hissələrin çıxarılmasına yol vermək olmaz. Qaz cihazlarının yerinin dəyişdirilməsi, təmiri yalnız qaz təsərrüfatı müəssisəsi tərəfindən həyata keçirilməlidir!

- Mənzildə adam olmayanda içeri daxil olarkən qazın sızmasına tam əmin olmamış işığı yandıрмаq, elektrik cihazlarını işə sal-

maq, siqaret çəkmək, açıq alovdan istifadə etmək olmaz!

- Qış mövsümü başlanmadan əvvəl mütəxəssislər tərəfindən sobalara baxış keçirilməli, bütün sobaların tüstü bacaları təmizlənməlidir!

- Qaz cihazlarını işlək vəziyyətdə qoyub yatmaq, uşaqlara, xəstələrə etibar edib evdən çıxmaq olmaz!

- Qaz cihazlarına qazın nəql edilməsində rezin şlanqlardan istifadə olunması qəti qadağandır!

- Qaz kəmərlərindən və cihazlarından qazın sızmasını yoxlamaq üçün açıq alovdan istifadə etmək olmaz. Bundan ötrü yalnız sabun məhlulundan istifadə edilməlidir!

- Qaz cihazlarından istifadə edərkən pəncərənin nəfəsliliyi açıq vəziyyətdə olmalıdır. Mənzili tərk edərkən qaz cihazları mütəxəssis tərəfindən təmizlənməli, qaz borularının ventilləri bağlanmalıdır!

- İşlək qaz cihazlarını nəzarətsiz qoymaq, sobaların həddindən artıq qızmasına yol vermək olmaz!

- Mətbəxdə məişət qaz sobalarının üzərinə qoyulan qazan, çaydan və s. suyun səviyyəsi ehtiva olmalıdır ki, su qaynayanda daşmasın. Belə ki, qaynayan su daşib olduğu söndürə bilər. Bu isə qaz sızması ilə nəticələnər və partlayış baş verər!

Yadda saxlayın! Tüstü bacalarının təmizlənməməsi həyatınız üçün təhlükədir!

FHN DYNX-nin Yanğına Qarşı Təbliğət Şöbəsi.

Tarixi payız

QƏBƏLƏ
Qəbələ Rayonunun İctimai-Siyasi Qəzeti

qəzetinə

2021-ci ilin birinci yarısı üçün abunə yazılışına başlanmışdır.

Yarımillik abunə qiyməti 15 manatdır.

Qəzetimizə «Kapitalbank»ın Qəbələ filialında abunə yazılmaq olar.

Hesab № AZ36AİB 33080019444900218149. VÖEN 4400103601.

Redaksiyanın ünvanı: Qəbələ şəhəri, Heydər Əliyev prospekti, 56 (rayon icra hakimiyyətinin inzibati binası, I mərtəbə).

Telefonlar: (024)205-19-14, (024)205-15-56, mob. (050) 318-90-24.

«QƏBƏLƏ» qəzetinin reklam xidməti

205-19-14, 205-15-56

Redaktor
Azad Məmmədov.

TƏSİSÇİLƏR:
Qəbələ Rayon İcra Hakimiyyəti və redaksiyanın jurnalist kollektivi.
Redaksiya ilə müəllifin mövqeyi fərqli ola bilər

ÜNVANIMIZ:
AZ 3600, Qəbələ şəhəri, Heydər Əliyev prospekti, 226.
Redaktor: (024) 205-19-14.
Ümumi: (024) 205-15-56.
e-mail: news@qebele-ih.gov.az

Elanların və reklamların mətnlərinə görə redaksiya məsuliyyət daşıyır.

Azərbaycan Respublikası
Mətbuat və İnformasiya
Nazirliyində qeydiyyat keçmişdir.
Lisenzia AV № 022611

«Kapitalbank»ın Qəbələ filialında hesab № AZ36AİB 33080019444900218149
VÖEN: 4400103601

«Qəbələ» qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb səhifələnməmiş və Bakı şəhərində Kərimli Etibar Ələsgər oğlu Unibank CB mətbəxində ofset üsulu ilə çap edilmişdir.
Dizayner Rais Rəşidov
Oxucu məktublarına cavab verilmir və əlyazmaları geri qaytarılmır.
Tiraj 1500

Mənaca yüksək fikirlər

Xoşbəxtlik axtaranlar
"...mənəcə xoşbəxtlik müəyyənəndir. Daha doğrusu mən "Məşğul olmaq xoşbəxt olmaqdır" deyən ingilis şairi Qraylin fikrindəyəm. Xoşbəxtliyi axtaranlar axtararkən bir çox boş şeylərlə məşğul olurlar.

Əgər xoşbəxt deyilsinizsə sizə sadəcə məşğul olmağı tövsiyə edəcəyəm. Məğlubiyyət sizi iki adam olmaqdan çıxaracaq və bir adam edəcək. Üfüqün digər tərəfindəki gözlərinizi mühitinizə çevirəcək, yoxsulluqdan çıxaracaq, zəifsinizsə güc verəcək, ümitsizliyinizi ortadan qaldıracaq.

Ömər Seyfəddin,
Məqalələr, səh.53.

Yürümək
İnsan bir çox şeyi yürüyərək tapır. Düşüncəni yürüyərək fikirləşir, şəkilləndirir. Kim bilir neçə insan yeni bir fikri yürüyərək kəşf etmişdir. Neçə şeirin qafiyəsi, ne-

çə yazının ilk cümləsi yürüyərək sənətçilərin dilinə gəlmişdir. Yürüməyə dərin bir təfəkkür yoldaşlığıdır. Ayaqların gedəcəyi yerə istiqamətini, düşüncənin də yeni üfüqə yönəlməsi izləyər. Yürümək həyatı canlandırır.

Ali Çolak,
İnsan yayınları, səh .14.

Zaman bir andır
"Zaman nədir? Onu, ruhun bütün topoqrafiyasını bilən təsəvvüf əhli həll etmişdir. Zaman keçmiş bir kül yığımıdır. Gəlmiş və keçmiş dövrü, hətta "hal"da olduğumuz zamanı belə necə keçmiş olur deyər düşündükcə insan dəli ola bilər.

Heç bir işini bir an sonraya saxlama, o an içində toparlan. Çünki sabaha aid hər şey ayandır.

Nəcib Fazil,
Qərb və islam təfəkkürü, səh.148.

Fərdi missiya:

Rolfe Kerr fərdi insanı izah edərkən:
Əvvəl öz evində müvəffəqiyyətli ol.
Allahın yardımını istə və buna layiq ol.
Doğruluğundan heç vaxt uzaqlaşma.

Bir qərar vermədən əvvəl hər iki tərəfin adamlarını dinlə
Başqalarının fikirlərini al.
Orada olmayan adamları müdafiə et.
Hər hansı bir işə ürekdən inan amma qərarlı ol.
Gözləyərək sayıqlığı itirmə.
Həmişə müsbət fikirlərlə.
Danışdığın iki qədar qulaq as.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Emin Baratoğlu və Əlövsət Aləmmədov,
TOFIQ MƏMMƏDOVUN
vəfatı ilə əlaqədar mərhumun əzizlərinə və qohumlarına dərin hüznə başsağlığı verir və kədərlərinə şərik olurlar.